

รายงานสรุปการเสวนาเรื่อง

“ซอฟต์แวร์ไทย จะก้าวอย่างไรในเวทีอาเซียน” AEC 2015

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2555 ณ ห้อง 304 ชั้น 3 อาคารซอฟต์แวร์ปาร์ค ถนนแจ้งวัฒนะ ปากเกร็ด นนทบุรี

จัดโดย คณะกรรมการอาเซียน สภาหอการค้าไทย และ เขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (SW Park)

เวลาตั้งแต่ 13:00 น. – 16:30 น.

องค์กรสนับสนุนการจัดการเสวนาได้แก่

- สำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (SIPA)
- สมาคมอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์แห่งประเทศไทย (ATCD)
- สมาคมส่งเสริมการส่งออกซอฟต์แวร์ไทย (TSEP)
- กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (สนับสนุนหนังสือ 50 เล่ม)
- กลุ่มบริษัท เอส เอส ซี ไอที (SSC IT Group)
- บริษัท การจัดการความรู้เอเชีย จำกัด (KM Asia Company)

วัตถุประสงค์ของการจัดเสวนา

1. เพื่อให้ผู้ประกอบการซอฟต์แวร์และผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในประเทศไทย ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการที่ประเทศไทยจะเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พศ. 2558 (AEC 2015)
2. เพื่อให้ผู้ประกอบการซอฟต์แวร์เกิดการตื่นตัวและเตรียมความพร้อมในการกำหนดนโยบายเชิงพาณิชย์ และการร่วมมือกันในประเทศรวมทั้งกับประเทศสมาชิก
3. เพื่อให้เป็นเวทีแห่งการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและการค้าของผู้ประกอบการ รวมถึงการระดมสมองหาแนวทางการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างไม่เสียเปรียบ

4. เพื่อรับทราบความต้องการของภาคเอกชนต่อองค์กรภาครัฐ และในทางกลับกันผู้ประกอบการจะได้รับทราบนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์
5. เพื่อเป็นจุดเริ่มต้นการทำแผนแม่บทของอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทยเพื่อการก้าวต่อไปอย่างถูกต้องในเวทีอาเซียนก่อนที่จะถึงกำหนดในปี พ.ศ. 2558

รายละเอียดการเสวนา

คุณไตรรัตน์ ฉัตรแก้ว – กรรมการอาเซียน สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการเสวนาทั้งสิ้น 47 ท่าน และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเสวนา รวมถึงบรรยายภาพรวมของประชาคมอาเซียน กฎบัตร และวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งประชาคมอาเซียน โดยได้ใช้เวลาประมาณ 20 นาที

ดร.ธนชาติ นุ่มนนท์ – ผู้อำนวยการเขตอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (Software Park) ได้บรรยายตัวเลขทางสถิติและการวิจัยจากหน่วยงานต่างๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในอาเซียน โดยได้เน้นเรื่องการพัฒนาบุคลากรและธุรกิจการจัดจ้างบุคลากรภายนอก (Outsourcing) ซึ่งประเทศไทยอยู่ในบริบทที่เสียเปรียบหลายประเทศ ในขณะเดียวกันการทำวิจัย (Research & Development) ของประเทศไทยในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีซอฟต์แวร์ก็จะเป็นเรื่องที่ต้องพัฒนาอีกมาก

คุณเฉลิมพล ปุณโณทก – รักษาการ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์แห่งชาติ (SIPA) รับหน้าที่เป็นผู้นำการเสวนาเรื่อง “แนวทางการเตรียมความพร้อมของอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไทย” โดยได้สรุปตั้งคำถามในประเด็นสำคัญๆ ต่อผู้เข้าร่วมเสวนาดังนี้

1. บริบทและชื่อเสียงของประเทศไทยอยู่ตรงไหนในเรื่องซอฟต์แวร์ เราจะรบอย่างไรเมื่อเราต้องอยู่ในสมรภูมิที่จะต้องรบ ใช้อะไรเป็นอาวุธ ระหว่างน้ำหอมจากประเทศฝรั่งเศสกับน้ำหอมจากอาฟกานิสถานเราจะเลือกซื้อน้ำหอมจากประเทศไหน เรื่องการตลาดเป็นเรื่องที่สำคัญมากแต่ถูกมองข้าม
2. ธุรกิจต้องเดินได้ด้วยภาคเอกชนไม่ใช่ภาครัฐ องค์กรของรัฐทำธุรกิจไม่ได้ ได้แต่คอยให้การสนับสนุน และองค์กรภาครัฐก็เป็นของภาคเอกชนที่มีหน้าที่รวมตัวกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เรียกร้องให้องค์กรของรัฐให้การสนับสนุนตามที่ภาคเอกชนต้องการ ตัวอย่างเช่น เวทีเสวนาในวันนี้ก็จะเป็นส่วนที่องค์กรภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องรับฟังข้อเสนอแนะและนำไปปฏิบัติ รัฐไม่ควรเป็นผู้นำเอกชน นโยบายรัฐควรมองว่าต้องมีคนอุดหนุนตลาดนั้นๆ ไม่ใช่ทำไปแล้วไม่มีคนใช้
3. ท่านผู้เข้าร่วมเสวนาจากบริษัทซอฟต์แวร์ท่านหนึ่งได้ให้ความเห็นว่า... ภาครัฐควรทำหน้าที่เป็นผู้จัดการ มีการกำหนดนโยบายการสนับสนุนให้ชัดเจน เช่น เรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์

นโยบายบางครั้งนอกจากไม่ส่งเสริมแล้วยังขัดแย้ง เช่น นโยบายเรื่องภาษี ต้องการผู้ช่วยกำหนดนโยบายที่ชัดเจนแล้วอยู่ให้นานๆ สัก 5 ปี มีผู้จัดการคอยให้ความช่วยเหลือภาคธุรกิจก็จะดี โดยอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในประเทศไทยนั้นน่าจะมียุทธศาสตร์ที่แบ่งเป็นกลุ่มๆ ได้ดังต่อไปนี้

- หมวดที่ 1 Software ต่างชาติที่เข้ามาทำมาหากินอยู่ในประเทศไทย
- หมวดที่ 2 Software ของคนไทยเองที่เป็นธุรกิจขนาดเล็ก (SME)
- หมวดที่ 3 ซอฟต์แวร์ต่างชาติที่ผู้ประกอบการนำมาแก้ไข ดัดแปลง Modify & Customization

ปัญหาที่สำคัญอีกเรื่องหนึ่งคือ การไปค้าขายในต่างประเทศจะเอาเงินกลับประเทศอย่างไร นโยบายด้านภาษียังมีเรื่องใดที่สนับสนุนบ้าง

4. คุณสุกัญญา.... อยู่ในอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์มา 20 ปี เห็นว่าปัจจุบันบุคลากรของประเทศไทยคุณภาพด้อยลงกว่าแต่ก่อนมาก ต้องใช้เวลาในการสร้างบุคลากรและต้นทุนสูงหากพัฒนาเอง ปัจจุบันหลายองค์กรเลยหันไปใช้ซอฟต์แวร์สำเร็จรูปในฐานะเป็น user มากกว่า ปัจจุบันหาโปรแกรมเมอร์ไม่ได้ บุคลากรที่ผลิตออกมาจากมหาวิทยาลัยฯ ไม่สามารถแข่งขันได้ หรือไม่ก็เลือกทำเฉพาะงานที่ดีๆ เท่านั้น ปัจจุบันไม่มีโปรแกรมเมอร์ อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์เป็น R&D ล้วนๆ ต้องการผู้ทำงานที่มีทักษะและความสามารถมาก (Skilled Labor)
5. คุณธรรมทัศน์....เห็นว่าปัจจุบันในเรื่องการสนับสนุนขององค์กรภาครัฐ ยังไม่มีความชัดเจน โดยเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง และที่สำคัญทุกเรื่องสามารถแก้ไขได้ด้วยคนไม่ใช่องค์กร คนสามารถเปลี่ยนโลกได้...เรื่อง ความไม่มั่นคงในการจ้างแรงงานในอุตสาหกรรม ค่าแรง 20,000 – 30,000 บาท ยังไม่สามารถดึงแรงงานในอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ไว้ได้ และเห็นว่าบุคลากรไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด การพัฒนาคนให้สามารถบริหารจัดการได้ทั้งเรื่องการผลิต ซอฟต์แวร์และการบริหารธุรกิจซอฟต์แวร์ในพื้นที่ห่างไกลน่าจะสามารถพัฒนาคนได้เร็วและได้จำนวนมาก เป็นเสมือนการสร้างคน การกำหนดยุทธศาสตร์ไพร่พล และเครื่องมือพร้อมรบ ทำรูปแบบเป็นในเชิง CSR ได้... เรื่องการใช้ซอฟต์แวร์ Open Source น่าจะเป็นยุทธศาสตร์ในการต่อยอด เอา Open Source มาพัฒนาให้ไปอยู่บน Cloud ให้ได้
6. คุณเฉลิมพลได้แสดงความเห็นว่า บริษัทซอฟต์แวร์ควรที่จะมุ่งมั่นพัฒนาในสิ่งที่ทำให้ชัดเจนและดีที่สุด แล้วนำเรื่องการตลาดเข้าไปเสริมจุดต่างของตัวเองในตลาดให้ได้จะประสบความสำเร็จ ตัวอย่างเช่น SIPA มีนโยบายให้การสนับสนุนสิ่งที่ดีถือว่าเป็นจุดเด่นของประเทศไทยทั้งหมด 6 เรื่อง ดังต่อไปนี้

- Tourism
- Health care
- Logistic
- Food
- Jewelry
- Education

ถ้าขาดนักรบทางการตลาดแล้วโอกาสที่จะประสบความสำเร็จยาก_ ต้องมีทีมงานการตลาดที่ดี มีกลยุทธ์ เช่น การใช้กลยุทธ์ “Freemium” ต้องร่วมกับมหาวิทยาลัยฯ ในการพัฒนานักการตลาดซอฟต์แวร์เพื่อมาสนับสนุน Cluster ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นด้วยจึงจะประสบความสำเร็จ ไม่ใช่พัฒนาแต่นักเทคโนโลยีหรือโปรแกรมเมอร์ การจัดทำ cluster ในแต่ละอุตสาหกรรมธุรกิจเป็นเรื่องที่น่าจะต้องทำอย่างยิ่ง และจะต้องเชื่อมโยงกับองค์กรต่างๆ เช่น สมาคมอุตสาหกรรมฯ หรือหอการค้า.....**วิถี** **คิดในการทำธุรกิจต้องเปลี่ยน (Paradigm Change)** อย่างเช่นประเทศ Singapore ที่เขาไม่ได้มองเราหรือประเทศในอาเซียนเป็นคู่แข่งแต่เขามองคนทั้งโลกเป็นทรัพยากร (Resource) ของเขา ในขณะที่เขามีหน้าที่บริหารจัดการ

7. คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ได้ร่วมลงนามความร่วมมือกับ สวทช. และมหาวิทยาลัยเครือข่ายรวม 15 แห่งทั่วประเทศ ในการจัดสอบประกาศนียบัตรมาตรฐานวิชาชีพ ITPE เพื่อทดสอบความรู้ด้านไอทีของนักศึกษาและบุคลากรตามมาตรฐานของกลุ่มประเทศ ITPEC และพร้อมที่จะสนับสนุนอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ เพราะทางสถาบันเองก็เตรียมความพร้อมนี้ เพื่อรองรับเวที ASEAN เช่นกัน โดยเน้นการเรียนการสอนแบบ Work Base Learning ที่มีชั่วโมงการฝึกปฏิบัติงานกับสถานประกอบการในทุกชั้นปี และจัดโครงการ One Student One Certificate เพื่อยกระดับความสามารถของนักศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยมีได้ตั้งความหวังเพียงแค่นั้นเด็กที่จบมาเพื่อเป็นลูกค้านั่น แต่มีการส่งเสริมให้มีโอกาสเป็นเจ้าของกิจการด้วย (แก้ไขข้อมูล โดย อ. วรรณวิภา วงศ์วิไลสกุล - คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์)
8. คุณเอกซัน เจริญพัฒนามงคล – นักพัฒนาซอฟต์แวร์บน App Store ที่ประสบความสำเร็จ ก็เห็นด้วยกับการเน้นการสร้าง cluster ของซอฟต์แวร์ โดยเสนอแนวคิดที่ว่า Store ของเรา Store ของโลก คือ

การมีมุมมองทางการตลาดที่กว้างมากขึ้น และพร้อมที่จะให้การสนับสนุนในโอกาสต่อไปในเวที การเสวนารูปแบบนี้

9. ดร.ศิริชัย จาก ITAP สวทช. แจ้งในเวทีเสวนาว่า ทางหน่วยงาน ITAP ก็ยินดีให้การสนับสนุนที่จะ เป็นแกนกลางของการเชื่อมโยงระหว่างอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการซอฟต์แวร์ โดยจะช่วยทำ หน้าที่ทำให้ผู้ใช้ซอฟต์แวร์ให้ในแต่ละเรื่องและจะช่วยพัฒนาอุตสาหกรรมให้ดีขึ้นต่อไป ซึ่งปัจจุบัน ITPA ก็เป็นหน่วยงานสนับสนุนทุนการทำ CMMI ให้กับผู้ประกอบการ โดยให้ทาง SW Park เป็น ผู้ดำเนินการ และได้เสนอว่า SIPA, SW Park, ITAP ควรที่จะมาร่วมกันเพื่อบริการให้ผู้ประกอบการ ได้ พบกับคนในอุตสาหกรรมให้ได้
10. ดร.พีรสันต์ นายกสมาคมส่งเสริมการส่งออกซอฟต์แวร์ไทย ได้ขอให้ทาง SIPA นำเสนอโครงการ ที่ SIPA ได้ประกาศนโยบายไปกับสมาคมฯ ต่างๆ แล้วนั้น ทำการส่งต่อนโยบายไปยังอุตสาหกรรม ด้วย และจะทำได้อย่างไรบ้าง
11. คุณชิตชนก นักการตลาดอิสระ ถามในเวทีเสวนาว่า เรื่องนโยบายทางการตลาดของ SIPA นั้นได้ทำ อะไรไปบ้าง โครงการชื่อ “นวัตกรรมวานิช” นั้นเป็นการอบรมหรือทำเพื่อประกวดซอฟต์แวร์ โดย ที่ทางคุณเฉลิมพลได้ตอบข้อซักถามนี้ว่า โครงการดังกล่าวเป็นโครงการฝึกอบรมผู้ประกอบการ โดยฝึกให้เป็นนักการตลาดและนักพัฒนาไปในเวลาเดียวกัน การประกวดถือเป็นกิจกรรมหนึ่ง เท่านั้น
12. หัวหน้าภาควิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ ฝากให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรม ช่วยแนะนำทางสถาบันการศึกษาด้วยว่าอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ต้องการอะไร สถาบันการศึกษา ต้องทำอะไร ต้องผลิตบุคลากรแบบไหน และอยากเห็นความร่วมมือระหว่างภาคอุตสาหกรรมกับ สถาบันการศึกษาให้มากขึ้น ซึ่งปัจจุบันก็ร่วมกันกับ บริษัทบางแห่งอยู่และเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อ ประเทศมาก โดยเฉพาะเรื่องสหกิจศึกษา
13. ตัวแทนจากกรมสรรพากร สอบถามประเด็นเรื่อง ทรัพย์สินทางปัญญา และการตีมูลค่า ซึ่งคุณ ไตรรัตน์ ก็ได้แจ้งไปว่าปัจจุบันยังไม่เป็นที่แน่ชัด แต่องค์กรที่ให้การสนับสนุนการจัดครั้งนี้ (KM Asia Company) ก็พร้อมที่จะทำการช่วยเหลือในการคิดมูลค่าของสินทรัพย์ที่มองไม่เห็น (Intellectual Capital) และไม่ได้อยู่ในบัญชีการเงินขององค์กรอยู่ให้ออกมาเป็นตัวเลขที่มี รวมถึงทรัพย์สินทาง ปัญญา (Intellectual Property) ด้วย ซึ่งก็จะเป็นผลดีต่อองค์กรของผู้ประกอบการโดยรวมที่ต้อง เตรียมตัวในเรื่องการร่วมทุนและการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งถ้ามีแต่เฉพาะเรื่องที่เป็น Financial Value อย่างเดียวไม่น่าจะเป็นมูลค่าขององค์กรที่แท้จริง

การเสวนาต้องยุติในเวลา 16:45 น. ทั้งนี้เนื่องจากเลยเวลาที่กำหนด เป็นที่น่าสังเกตว่าทุกท่านที่เข้าร่วมการเสวนาในครั้งนี้ให้ความสนใจอย่างมาก โดยไม่พักรับประทานอาหารว่างและน้ำชา-กาแฟกัน และยังให้คำมั่นว่าจะมาเข้าร่วมการเสวนาในครั้งต่อไปอย่างแน่นอน ซึ่งการเสวนาครั้งต่อไปจะนำเอาประเด็นต่างๆ มาสรุปเป็นกิจกรรมเป็นข้อๆ แล้วแบ่งกลุ่มตามความถนัดเพื่อระดมสมองและนำเสนอต่อเวทีเสวนานี้ต่อไป ทั้งนี้ก็เพื่อ **“การก้าวอย่างมั่นใจ ของผู้ประกอบการซอฟต์แวร์ไทยในเวทีอาเซียน”**

บันทึกการประชุมโดย คณะทำงานจาก บริษัท การจัดการความรู้เอเชีย จำกัด

ตรวจสอบข้อความโดย นายไตรรัตน์ ฉัตรแก้ว – กรรมการอาเซียน สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

แก้ไขข้อมูลโดย อ.วรรณวิภา วงศ์วิไลสกุล - คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ แก้ไขข้อมูล รายละเอียดการสนทนา ข้อ 7 หน้า 4 เป็น คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ได้ร่วมลงนามความร่วมมือกับ สวทช. และมหาวิทยาลัยเครือข่ายรวม 15 แห่งทั่วประเทศ ในการจัดสอบประกาศนียบัตรมาตรฐานวิชาชีพ ITPE เพื่อทดสอบความรู้ด้านไอทีของนักศึกษาและบุคลากรตามมาตรฐานของกลุ่มประเทศ ITPEC และ**พร้อมที่จะสนับสนุนอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์** เพราะทางสถาบันเองก็เตรียมความพร้อมนี้ เพื่อรองรับเวที ASEAN เช่นกัน โดยเน้นการเรียนการสอนแบบ Work Base Learning ที่มีชั่วโมงการฝึกปฏิบัติงานกับสถานประกอบการในทุกชั้นปี และจัดโครงการ One Student One Certificate เพื่อยกระดับความสามารถของนักศึกษาให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยมีได้ตั้งความหวังเพียงแค่เป็นเด็กที่จบมาเพื่อเป็นลูกค้าเท่านั้น แต่มีการส่งเสริมให้มีโอกาสเป็นเจ้าของกิจการด้วย